

EVROPSKI PARLAMENT

2009 - 2014

Dokument zasedanja

A7-0206/2010

24.6.2010

POROČILO

o prispevku regionalne politike EU v boju proti finančni in gospodarski krizi,
zlasti ob upoštevanju cilja 2
(2009/2234(INI))

Odbor za regionalni razvoj

Poročevalka: Rodi Kraca-Cagaropulu (Rodi Kratsa-Tsagaropoulou)

PR_INI

VSEBINA

	Stran
PREDLOG RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA.....	3
OBRAZLOŽITEV	10
IZID KONČNEGA GLASOVANJA V ODBORU	19

PREDLOG RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA

o prispevku regionalne politike EU v boju proti finančni in gospodarski krizi, zlasti ob upoštevanju cilja 2 (2009/2234)(INI)

Evropski parlament,

- ob upoštevanju delovnega dokumenta Komisije Posvetovanje o prihodnji strategiji EU 2020 (KOM(2009)0647),
- ob upoštevanju sporočila Komisije Kohezijska politika: Strateško poročilo o izvajanju programov 2007–2013 za leto 2010 (KOM(2010)0110),
- ob upoštevanju Šestega poročila Komisije o napredku na področju gospodarske in socialne kohezije (KOM(2009)0295),
- ob upoštevanju sporočila Komisije Spodbujanje okrevanja evropskega gospodarstva (KOM(2009)0114),
- ob upoštevanju sporočila Komisije Kohezijska politika: naložbe v realno gospodarstvo (KOM(2008)0876),
- ob upoštevanju sporočila Komisije Nova znanja in spretnosti za nova delovna mesta, Napovedovanje in usklajevanje potreb trga dela ter znanja in spretnosti (KOM(2008)0868),
- ob upoštevanju sporočila Komisije Evropski načrt za oživitev gospodarstva (KOM(2008)0800),
- ob upoštevanju sporočila Komisije Od finančne krize do okrevanja gospodarstva: evropski okvir za ukrepanje (KOM(2008)0706),
- ob upoštevanju Priporočila Sveta o posodobitvah širših smernic ekonomskih politik držav članic in Skupnosti v letu 2009 ter o izvajanju politik zaposlovanja držav članic (KOM(2009)0034),
- ob upoštevanju nacionalnih strateških poročil držav članic za leto 2009;
- ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1083/2006 o splošnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu in Kohezijskem skladu in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1260/1999¹,
- ob upoštevanju predloga resolucije z dne 11. marca 2009 o kohezijski politiki: naložbe v realno gospodarstvo²,
- ob upoštevanju mnenja Odbora regij o Šestem poročilu Komisije o napredku na področju

¹ UL L 210, 31.7.2006, str. 25.

² Sprejeta besedila, P6_TA(2009)0124.

gospodarske in socialne kohezije (COTER-IV-027),

- ob upoštevanju evropske gospodarske napovedi za jesen 2009/Evropsko gospodarstvo 10/2009 – GD za gospodarske in finančne zadeve Evropske komisije,
 - ob upoštevanju četrletnega poročila o območju eura – 8. zv., št. 4 (2009) –GD za gospodarske in finančne zadeve Evropske komisije,
 - ob upoštevanju člena 48 svojega poslovnika,
 - ob upoštevanju poročila Odbora za regionalni razvoj (A7-0206/2010),
- A. ker je 15,2 % Evropejcev (69,8 milijona) med letoma 2000 in 2006 živel na območjih cilja 2 in je prejelo 22,5 milijarde EUR skupnih finančnih sredstev (9,6 % vseh sredstev), pri tem pa je bilo ustvarjenih 730.000 bruto delovnih mest, ker večina kazalnikov kaže zelo dobre rezultate (zaposlenost, inovacije, raziskave in razvoj, intenzivnost človeškega kapitala, izobraževanje in usposabljanje, vseživljenjsko učenje), hkrati pa drugi kazalniki (neposredne tuje naložbe, produktivnost) kažejo slabše rezultate kot v konvergenčnih regijah in ker so glede rasti BDP na prebivalca v primerjavi s povprečjem v EU te regije s 122 % daleč pred konvergenčnimi regijami (59 %), čeprav je v tem obdobju prišlo do 4,4-odstotnega padca;
- B. ker ugotavlja, da se cilj 2 po reformi leta 2006 zdaj nanaša na krepitev regionalne konkurenčnosti in zaposlovanja v skupno 168 regijah v 19 državah članicah, kar pomeni 314 milijonov prebivalcev in skupna finančna sredstva v višini 54,7 milijarde EUR za obdobje 2007–2013 (malo manj kot 16 % vseh sredstev), a je treba poudariti, da je približno 74 % tega zneska namenjenega za izboljšanje znanja in inovacij (33,7 %) ter za številčnejša in boljša delovna mesta (40 %),
- C. ker bodo razmere na trgu dela glede na najnovije napovedi Komisije (2009-2011) še naprej neugodne, stopnja nezaposlenosti v Evropski uniji pa bo dosegla 10,25 %, in ker je bilo leta 2009 izgubljenih 2,25 % delovnih mest, leta 2010 pa bo jih bo izgubljenih predvidoma 1,25 %, kar bo še povečalo socialne razlike v državah članicah; ker se v glavnih sektorjih regije Evropske unije kažejo: (a) povečanje števila novih naročil in večje zaupanje, skupaj z izboljšanjem skupne podobe industrije EU, čeprav je stopnja proizvodnje za 20 % manjša v primerjavi z začetkom leta 2008, (b) nadaljnji upad dejavnosti v proizvodnem sektorju in (c) nadaljnje težave malih in srednjih podjetij pri dostopu do mikrokreditov ali financiranja;
- D. ker se trenutno, kljub temu da je kriza najprej prizadela zlasti moške, število delovnih mest zmanjšuje enako hitro za moške in za ženske, ki jih je v večini držav članic Evropske unije na trgu dela manj kot moških; ker smo se iz drugih kriz naučili, da je za ženske, ki izgubijo službo, tveganje, da ne bodo našle novega dela, večje; ker enakost med moškimi in ženskami pozitivno vpliva na produktivnost in gospodarsko rast in ker udeležba žensk na trgu dela prinaša številne socialne in gospodarske prednosti,
- E. ker je treba poudariti, da na podlagi nacionalnih strateških poročil za leto 2009 in strateškega poročila Komisije za leto 2010 v zvezi s kohezijsko politiko in izvajanjem programov 2007–2013 kaže, da so države članice precej različno uporabljale instrumente,

sredstva in metode za spodbujanje kohezijske politike, ki jih je za boj proti krizi in povečanje dejanskih odhodkov predlagala Komisija, kot so spremembe strateških smernic, osi in financiranje operativnih programov ter odziv na poenostavitve izvedbenih postopkov,

- F. ker je treba poudariti, da je Komisija od oktobra 2008 predlagala vrsto ukrepov za pospešitev izvajanja programov v okviru kohezijske politike 2007–2013, da bi z vsemi svojimi viri in sredstvi zagotovila takojšnjo in učinkovito podporo prizadevanjem za okrevanje na nacionalni in regionalni ravni,
- G. ker je strategija Komisije za pospeševanje naložb in poenostavitve programov kohezijske politike prek priporočil državam članicam ter zakonodajnih ali nezakonodajnih ukrepov zasnovana na treh oseh: (a) večji prožnosti za kohezijske programe, (b) dajanju prednosti regijam in (c) premišljenim naložbam za kohezijske programe; ker je treba v letu 2010 od 64,3 milijarde EUR za zaposlovanje in konkurenčnost uporabiti 49,4 milijarde EUR za kohezijo (2-odstotno povečanje glede na leto 2009) ter 14,9 milijarde EUR za konkurenčnost (7,9-odstotno povečanje glede na leto 2009),
1. poudarja, da je regionalna politika EU zaradi svetovne finančne in gospodarske krize ter trenutno upočasnjene gospodarske rasti zelo pomemben instrument za doseganje rezultatov in odločilno prispeva k načrtu oživitve evropskega gospodarstva, saj je glavni vir naložb Skupnosti v realno gospodarstvo in zagotavlja občutno podporo javnim naložbam, tudi na regionalni in lokalni ravni; ugotavlja, da je treba za dolgoročen trajnostni razvoj zagotoviti uspešen izhod iz krize s krepitvijo konkurenčnosti, zaposlovanja in privlačnosti evropskih regij;
 2. ugotavlja, da so strukturni skladi močan instrument, namenjen pomoči regijam pri ekonomskem in socialnem prestrukturiranju ter spodbujanju ekonomske, socialne in teritorialne kohezije, pa tudi instrument za izvajanje evropskega načrta za oživitev gospodarstva, zlasti za povečanje konkurenčnosti in ustvarjanje delovnih mest, tako da se podpira njihova sistematična in učinkovita uporaba; poudarja, da se cilj konkurenčnosti ne sme uresničevati na škodo sodelovanja in solidarnosti med regijami;
 3. z zadovoljstvom ugotavlja, da so bili rezultati v regijah cilja 2 v obdobju pred gospodarsko krizo pri večini kazalnikov pozitivni, in sicer so bili zelo dobri glede zaposlenosti, inovacij, raziskav in razvoj, intenzivnosti človeškega kapitala, izobraževanja in usposabljanja ter vseživljenjskega učenja; poudarja, da se zaradi učinkov krize na gospodarstvo ne sme zmanjšati podpora za številčnejša in boljša delovna mesta; poziva k ohranitvi teh primerjalnih prednosti z okrepljenimi instrumenti cilja 2;
 4. toplo podpira glavne prednostne naloge strategije EU 2020, zlasti premišljeno, trajnostno in vključujočo rast, ki se med drugim uresničuje z izkoriščanjem novih možnosti za doseganje trajnostne gospodarske rasti s pomočjo digitalnega gospodarstva, izboljšanjem regulativnega okvira za krepitev teritorialne in socialne kohezije in spodbujanjem boljših razmer in boljšega poslovnega okolja s pošteno konkurenčnostjo, ustvarjanjem delovnih mest, podjetništvom in inovacijami za vse regije, razvojem malih in srednjih podjetij ter podpiranjem njihovega potenciala za rast; poleg tega podpira prizadevanje za številčnejša in boljša delovna mesta z ustreznimi delovnimi pogoji za moške in ženske, pri čemer je treba zagotoviti tudi dostop do osnovnega in nadaljnega izobraževanja; poziva k temu,

da bi se te politike pri prihodnji poglobitvi strategije EU 2020 nadalje okrepile tudi z ukrepi, s katerimi bi se izkoristile prednosti enotnega evropskega trga, hkrati pa je treba zagotoviti, da se bo cilj 2 še naprej osredotočal na doseganje teritorialne kohezije v EU;

5. zaskrbljeno ugotavlja, da je imela kriza za regije iz cilja 2 negativne socialne posledice, ki se kažejo v povišanju brezposelnosti, revščine in socialne izključenosti in so prizadele najbolj ranljive socialne skupine (brezposelne, ženske, starejše), ter poziva Komisijo, naj sprejme pobude za podporo za mala in srednja podjetja, da zagotovi trajnost obstoječih in ustvarjanje čim več novih delovnih mest;
6. poudarja, da mora biti ekonomska, socialna in teritorialna kohezija v središču strategije EU 2020 ter da so kohezijska politika in strukturni skladi nepogrešljivo orodje za uresničevanje ciljev premišljene, trajnostne in vključujoče rasti v državah članicah in regijah;
7. poudarja, da je zmanjšan prispevek nacionalnega sofinanciranja k programom zaradi velikih finančnih težav številnih držav članic velika težava, ki vpliva tudi na cilj 2, ter podpira politiko Komisije glede možnosti uporabe pomoči Skupnosti; zato meni, da je treba čim prej izvajati Uredbo št. 1083/2006 v njeni sedanji obliki, kot jo je sprejel Parlament; meni, da je 100-odstotno financiranje pretirano, saj zavira spodbudo za države članice, naj z nacionalnim sofinanciranjem zagotovijo uspešnost in stroškovno učinkovitost spodbujanih ukrepov, in se strinja z oceno Sveta, ki zavrača tako imenovano predhodno financiranje v predloženi različici;
8. ugotavlja, da je bilo od skupno 117 operativnih programov, ki se financirajo iz Evropskega socialnega sklada, 13 spremenjenih (za Avstrijo, Nemčijo, Madžarsko, Irsko, Latvijo, Litvo, Nizozemsko, Poljsko, Portugalsko, dva za Združeno kraljestvo in dva za Španijo), da bi zadostili posebnim potrebam, ki izvirajo iz krize, ter poziva Komisijo, naj državam članicam pomaga izkoristiti to prožnost, da preoblikujejo svoje operativne programe in o tem izčrpno in karseda hitro obvestijo zadevne regionalne in lokalne akterje ter s tem zagotovijo kratkoročno pomoč specifičnim ogroženim skupinam in kategorijam;
9. ugotavlja, da se v šestem vmesnem poročilu o ekonomski in socialni koheziji odražajo različne socialno-ekonomske razmere treh vrst regij, zlasti glede njihovih ustvarjalnih, inovacijskih in podjetniških zmogljivosti; ugotavlja, da sedanja gospodarska kriza in različne spremenljivke, ki vplivajo na možnosti regionalnega razvoja (demografija, dostopnost, sposobnost inovacij itd.), dokazujejo, da obstajajo pomembni podatki, ki jih je treba upoštevati pri ocenjevanju stanja lokalnega in regionalnega gospodarstva ter pri oblikovanju učinkovite kohezijske politike;
10. podpira predlog Sveta, da se predplačila za leto 2010 zvišajo za 4 % pri Evropskem socialnem skladu in za 2 % pri kohezijskem skladu, vendar le za države članice, katerih upad BDP je bil več kot dvomesten ali ki so prejele pomoč za plačilno bilanco Mednarodnega denarnega sklada; poziva Komisijo, naj razišče vzroke za zamude pri izvajanju in poišče prožne rešitve za pravili $n+2/n+3$, da sredstva držav članic ne bodo zgubljena;
11. obžaluje, da v šesto poročilo Komisije o napredku na področju ekonomske in socialne

kohezije niso vključeni posebni kvalitativni in kvantitativni podatki o kratkoročnem in dolgoročnem učinku finančne in gospodarske krize na regije EU, zlasti o najpomembnejših ekonomskih in socialnih kazalnikih; zato poziva Komisijo, naj predstavi posebno poročilo ali študijo o učinkih finančne in gospodarske krize na regije EU, zlasti na regije cilja 2 in tiste, za katere se pomoč postopno ukinja, ter o morebitnem povečevanju ali zmanjševanju regionalnih razlik zaradi krize; ugotavlja, da je treba te ocene izvesti brez odlašanja, da se preprečijo neželeni razvoj in da jih bo mogoče uporabiti kot osnovo za predlog o ohranitvi cilja 2 v območjih, kjer lahko doda vrednost nacionalnim sredstvom;

12. pozdravlja podporne ukrepe za podjetja v okviru kohezijske politike (približno 55 milijard EUR med letoma 2007 in 2013), med katerimi se večina nanaša na krepitev inovacij, prenos tehnologije in posodabljanje malih in srednjih podjetij; poudarja, da je pomembno spodbujati uspešne modele na tem področju, in razume, da morajo biti predlagani intervencijski ukrepi v korist podjetij usmerjeni v dolgoročne rezultate prestrukturiranja in prehoda na bolj vzdržno gospodarstvo, ne pa v nujne intervencije za njihovo ekonomsko preživetje, kar je pogosto nezdržljivo s politiko državne pomoči;
13. poudarja, da je treba krizo reševati z naložbami v raziskave in razvoj, inovacije, izobraževanje in tehnologije za učinkovito uporabo virov; meni, da bodo take naložbe koristile tradicionalnim sektorjem, podeželskim območjem in gospodarstvom, ki ponujajo storitve visokokvalificiranega kadra, ter posledično okrepile ekonomsko, socialno in teritorialno kohezijo; opozarja, da je treba zagotoviti plačljivo, dostopno financiranje, pri katerem bodo imeli strukturni skladi bistven pomen;
14. poziva Komisijo in države članice, naj nenehno spremljajo učinek krize na različnih strukturnih in razvojnih področjih ter uporabo možnosti, ki jih ponujajo finančni instrumenti, namenjeni cilju 2 predvsem za podpori podjetništvu ter malim in srednjim podjetjem in organom, ki si prizadevajo za socialno, vključujoče gospodarstvo, da bi okrepili njihovo konkurenčnost in s tem potencial za povečanje števila delovnih mest ter zagotovili čim širši dostop do instrumentov finančnega inženiringa (Jaspers, Jeremie, Jessica in Jasmine); poziva Komisijo in države članice, naj te informacije uporabijo za pripravo in usmerjanje prihodnje kohezijske politike v zvezi s ciljem 2 na področjih na regionalni in lokalni ravni, kjer je mogoče dokazati, da imajo intervencije EU dodano vrednost (zlasti inovacije v sektorjih turizma, storitev in informacijske tehnologije ter v industrijskih sektorjih, varstvo in izboljšanje okolja ter morebitni razvoj obnovljive energije ali tehnologij, ki bi s prizadevanji za nizke izpuste in zmanjšanje nastajanja odpadkov bistveno izboljšale podjetja v zvezi s konvencionalno energijo, ter inovacije v primarnem sektorju);
15. poziva Komisijo in države članice, naj izkoristijo in spodbudijo vse sinergije med instrumenti kohezijske politike in konkurenčnosti na regionalni, nacionalni, čezmejni in evropski ravni;
16. pozdravlja politiko Komisije (a) glede podaljšanja obdobja upravičenosti v okviru operativnih programov 2000–2006, da se omogoči čim boljši izkoristek vseh sredstev za kohezijsko politiko, (b) glede poenostavitve upravnih zahtev in postopkov ter finančnega upravljanja teh programov, pri čemer pa je treba še vedno zagotavljati potreben nadzor za

ugotovitev morebitnih napak in goljufij; v zvezi s tem meni, da je treba že vnaprej vzpostaviti zahteve za spodbujanje smiselnih projektov in preprečevanje nezakonitega ravnanja;

17. podpira politiko predhodnega financiranja za programe v okviru kohezijske politike 2007-2013, ki je omogočila takojšnjo likvidnost v višini 6,25 milijarde EUR za leto 2009 za naložbe v okviru finančnih paketov, sprejetih za vsako državo članico;
18. ugotavlja, da na mestnih območjih in v mestnih središčih že zaradi njihove narave obstajajo posebni in obsežni socialni problemi (velika brezposelnost, marginalizacija, socialna izključenost itd.), ki so se zaradi krize še povečali in jih je treba natančno preučiti, da bi lahko oblikovali ustrezne dolgoročne in kratkoročne ukrepe;
19. podpira politiko pomoči in nove finančne instrumente za velike projekte regij (katerih skupni strošek bo znašal 50 milijonov EUR ali več), ki jih je Komisija uvedla leta 2009, priznava pomen instrumentov finančnega inženiringa in sodelovanja z EIB in EIS, zlasti programov JASPERS, JEREMIE in JESSICA, in poziva k okrepitvi financiranja prek programa JASPERS (Skupna pomoč pri podpori projektov v evropskih regijah) za več kot 25 %, ki bo namenjeno posebej regijam iz cilja 2, da se spodbudi dokončna priprava in zelo hitra izvedba velikih projektov, čeprav jih je trenutno še zelo malo; upa, da bo imelo predhodno povečanje sredstev za JASPERS srednje- in dolgoročne učinke za konkurenčnost gospodarstva evropskih regij in se zavzema za občasno izvedbo primerjalne analize doseženih rezultatov in zastavljenih ciljev ter dodeljenih sredstev in sredstev, ki so potrebna za uresničitev ciljev;
20. poudarja, da so lahko politika EU ter nacionalna in regionalna politika uspešne in učinkovite le z večravnim upravljanjem na osnovi sodelovanja med lokalnimi, regionalnimi, nacionalnimi in čezmejnimi javnimi organi ter javnimi organi EU; poziva Komisijo, naj oceni možnosti za nacionalno in mednarodno teritorialno sodelovanje na področju inovacij pri vsakem cilju kohezijske politike ter razčleni možnosti za krepitev cilja evropskega teritorialnega sodelovanja, da se spodbudi sodelovanje med regijami na področju inovacij; vzporedno priporoča krepitev cilja teritorialnega sodelovanja (cilj 3) in možnosti za razvoj ukrepov nadnacionalnega teritorialnega sodelovanja v okviru cilja 2; ugotavlja, da to zdaj omogoča člen 37(6)(b) Uredbe ES št. 1083/2006; meni, da mora krepitev teritorialnega sodelovanja spremljati povečanje proračuna za to razširjeno teritorialno sodelovanje, ne da bi se spremenil skupni proračun za doseganje cilja kohezije;
21. podpira predlagane spremembe izvedbenih predpisov, katerih namen je povečati prožnost strukturnih skladov ter jih v izrednih gospodarskih razmerah prilagoditi potrebi po takojšnjemu izvajanju 455 programov v okviru kohezijske politike, zlasti programov cilja 2, pri čemer je treba upoštevati tudi, da se morajo nacionalne in regionalne institucije ter upravni organi prilagoditi novim razmeram, da bi se izognili morebitnim zlorabam ali slabemu upravljanju ter zagotovili prerazporeditev preostalih sredstev na obstoječe ali nove projekte; poziva vodilne organe, naj predlagajo, kako bi bilo izvajanje operativnih programov, ki jih predvideva cilj 2, bolj učinkovito;
22. vztraja, da je mogoče ob upoštevanju ciljev kohezijske politike in učinkov cikličnih gospodarskih sprememb na javne finance in zasebne naložbe v posebnih okoliščinah (kot

je gospodarska kriza) izjemoma zahtevati večjo prožnost pravila N+2;

23. priporoča, da se vsa neporabljena sredstva iz neke regije po pravilih N+2 in N+3 ponovno dodelijo za regionalne projekte in pobude Skupnosti;
24. poziva Komisijo, naj oceni akcijski načrt/pobudo glede zakonodajnih predlogov o malem podjetništvu po enem letu njegovega izvajanja (december 2008), zlasti rezultate krepitve konkurenčnosti malih podjetij ter njihovega dostopa do financiranja in obratnih sredstev ter spodbujanja ustanovitve inovativnih podjetij, zmanjševanja upravnih bremen itd.;
25. vztraja, da enakost med moškimi in ženskami pozitivno vpliva na gospodarsko rast; v zvezi s tem poudarja, da so nekatere raziskave pokazale, da bi se BDP v programskem obdobju po letu 2013 povečal za 30 %, če bi bile stopnje zaposlenosti, zaposlenosti za polovični čas in storilnosti žensk enake kot pri moških; zato zahteva, da se posebna pozornost nameni projektom, ki se financirajo iz strukturnih skladov in so namenjeni spodbujanju enakosti med spoloma in vključevanju žensk na trg dela;
26. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji in državam članicam.

OBRAZLOŽITEV

Uvod

Regionalna politika EU zaradi svetovne finančne in gospodarske krize ter upočasnjene gospodarske rasti v Evropi odločilno prispeva k načrtu oživitev gospodarstva, saj je glavni vir vlaganj Skupnosti v realno gospodarstvo in zagotavlja občutno podporo javnim naložbam, tudi na regionalni in lokalni ravni. Ker v EU ni učinkovitega mehanizma za gospodarsko usklajevanje in uravnoteženo rast, je kohezijska politika s strukturnimi skladi in drugimi dejavnostmi izjemno pomembna.

Regionalna politika ni samo sredstvo za takojšnjo ublažitev negativnih gospodarskih in socialnih učinkov krize, ampak je tudi dolgoročna politika za reševanje strukturnih težav, ki so se pokazale in nastajajo zaradi krize, zlasti s konkurenčnostjo in zaposlovanjem iz cilja 2 držav članic. To poročilo je osredotočeno na ukrepe za izvedbo obeh glavnih stebrov evropskega načrta za oživitev gospodarstva, zlasti stebra konkurenčnosti, z dosledno in učinkovito uporabo odobritev in pripadajočih sredstev.

Gospodarska kriza ter regionalna konkurenčnost in zaposlovanje

Cilj 2 je bil in ostaja eden najpomembnejših stebrov kohezijske politike in je danes zaradi izhoda iz gospodarske krize še posebej pomemben za povečanje konkurenčnosti evropskih regij in njihove pripravljenosti na rast v času po krizi.

V obdobju 2000–2006 je bil cilj 2 povezan s podporo za ekonomsko in socialno preobrazbo območij, ki zaostajajo v razvoju, in namenjen 15,2 % Evropejcev (na območjih cilja 2 je živel približno 69,8 milijonov prebivalcev). Prejeli so znesek v skupni višini 22,5 milijarde EUR (9,6 % skupnih sredstev) in po izračunih je bilo bruto ustvarjenih 730.000 novih delovnih mest.

Te regije je mogoče razvrstiti v: (a) industrijska območja (8,5 %) s stopnjami brezposelnosti nad povprečjem v Skupnosti, večjo zaposlenostjo v industriji kot znaša povprečje v Skupnosti in stalnim upadom, b) podeželska območja (5,2 %) z gostoto prebivalstva, nižjo od 100 prebivalcev/km², več kot enkrat višjo stopnjo zaposlenosti v kmetijskem sektorju kot v povprečju v Skupnosti, stopnjo brezposelnosti nad povprečjem v Skupnosti in stalnim upadom prebivalstva, c) mestna območja (1,9 %) z dolgotrajno brezposelnostjo nad povprečjem v Skupnosti, višjo stopnjo revščine, posebej nespodbudnim socialnim okoljem, visoko stopnjo kriminala in nizko stopnjo izobrazbe, d) ribiška območja (0,3 %) in e) mešana območja (2,1 %).

Od reforme v letu 2006 je cilj 2 zdaj povezan s krepitvijo regionalne konkurenčnosti in zaposlovanjem v skupno 168 regijah v 19 državah članicah (gl. priložo I), kar pomeni 314 milijonov prebivalcev in skupna finančna sredstva v višini 54,7 milijarde EUR za obdobje 2007–2013 (skoraj 16 % skupnih sredstev). Zato je izredno pomembno, da se cilj 2 v celoti izkoristi in da v celoti prispeva k skupni strategiji za oživitev našega gospodarstva ter k njegovi konkurenčnosti. Še posebej pomembno je, da se približno 73,7 % tega zneska nameni

za izboljšanje znanja in inovacij (33,7 %) ter številčnejša in boljša delovna mesta (40 %). Ustrezní odstotek je bistveno nižji pri regijah iz cilja 1, saj znaša samo 40 %, čeprav je v absolutnem znesku zaradi velikih potreb zadevnih regij bistveno višji.

Zadnje poročilo Komisije o napredku na področju gospodarske in socialne kohezije kaže, da je večina kazalnikov v regijah iz cilja 2 pred gospodarsko krizo pokazala zelo dobre rezultate, na primer pri zaposlovanju, inovacijah, raziskavah in razvoju, intenzivnosti človeškega kapitala, izobraževanju in usposabljanju ter vseživljenjskemu učenju, medtem ko so bili pri drugih kazalnikih, kot so povečane neposredne tuje naložbe in produktivnost, višji v konvergenčnih regijah (gl. prilogo III).

Tako je na primer BDP na prebivalca pred krizo, med letoma 2000 in 2006, v primerjavi s povprečjem v EU porasel za skupno šest točk, s čimer v konvergenčnih regijah s stopnjo 59 % za štiri odstotne točke odstopa od povprečja v EU, vendar je ostal še precej pod spodnjo mejo 75 %. Regije konkurenčnosti in zaposlovanja (cilj 2), ki s 122 % sicer precej prednjačijo pred drugimi, pa so v obdobju 2000–2006 doživele 4,4-odstoten upad. Velik porast produktivnosti v konvergenčnih regijah je glavni razlog za močan upad razlike v BDP na prebivalca (gl. prilogo IV).

Od leta 2000 se v konvergenčnih regijah kaže 2-odstotno letno povečanje produktivnosti v industriji in storitvah, dvakratni odstotek pa v regijah konkurenčnosti in zaposlovanja iz cilja 2. K povečanju je pripomogla pomoč za izobraževanje, boljša in širša uporaba informacijsko-komunikacijske tehnologije ter večji priliv neposrednih tujih naložb. Hkrati je še vedno veliko razlik v izobraževalnih standardih med regijami. Delež diplomantov je skoraj za 9 % višji v regijah iz cilja 2 kot v konvergenčnih regijah. Tudi udeležba v vseživljenjskem učenju v konvergenčnih regijah močno zaostaja, saj je tam delež pol manjši kot v regijah iz cilja 2.

S finančno in gospodarsko krizo so prišle do izraza slabosti evropskih konvergenčnih območij in strukturne pomanjkljivosti evropskih regij, zlasti glede konkurenčnosti in zaposlovanja. Glede na najnovejše napovedi Komisije (2009-2011) bodo razmere na trgu dela še naprej neugodne, stopnja nezaposlenosti v Evropski uniji pa bo predvidoma dosegla 10,25 %, saj je bilo leta 2009 izgubljenih 2,25 % delovnih mest, leta 2010 pa jih bo manj še za 1,25 %.

Zaradi svojega vpliva na najpomembnejše gospodarske sektorje ima kriza v sedanjem obdobju tudi naslednje posledice: (a) porast novih naročil in zaupanja ter izboljšanje slike stanja v industriji EU, ki vodi k stabilizaciji industrijske proizvodnje, vendar brez vidnejšega okrevanja, ker je njena stopnja za 20 % nižja kot na začetku leta 2008 (gl. prilogo IV), b) nadaljnji upad dejavnosti v proizvodnem sektorju in c) nadaljnje težave za majhna in srednja podjetja pri dostopu do mikrokreditov ali finančnih sredstev.

Večje finančne težave mnogih držav članic (velik javni dolg, velik proračunski primanjkljaj) so tudi zaviralni dejavnik in omejujejo prispevek nacionalnega sofinanciranja programov, povezanih s ciljem 2. Na tej stopnji žal še ni zbranih dovolj kvalitativnih in kvantitativnih podatkov o kratkoročnih in dolgoročnih učinkih finančne in gospodarske krize v regijah EU ter oblikovanju najpomembnejših gospodarskih in socialnih kazalnikov. Poročevalka meni, da bi morala Komisija zaradi izrazito negativnega učinka finančne in

gospodarske krize na zaposlovanje in konkurenčnost predložiti posebno poročilo ali študijo o njenih posledicah v regijah EU, zlasti tistih iz cilja 2.

Prispevek regionalne politike k boju proti gospodarski krizi v okviru cilja 2

Od oktobra 2008 je Komisija predlagala vrsto ukrepov za pospešitev izvajanja programov kohezijske politike 2007–2013, da bi združila vse svoje vire in sredstva za zagotovitev takojšnje in učinkovite podpore nacionalnim in regionalnim prizadevanjem za okrevanje. V skladu s kohezijsko politiko je približno 55 milijard EUR namenjenih za podporo podjetjem (med letoma 2007 in 2013), večina teh sredstev pa bo razdeljena za krepitev inovacij v malih in srednjih podjetjih. Številne načrtovane dejavnosti so namenjene predvsem za reševanje najnujnejših vprašanj, kot so trenutne gospodarske razmere in zlasti osredotočanje na pomembne izzive, s katerimi se srečujejo podjetja v realnem gospodarstvu, vendar pa so predlagani ukrepi, ki so del posegov v korist podjetij, usmerjeni tudi v dolgoročne rezultate pri reševanju strukturnih težav in ne na trenutne reševalne akcije za ekonomsko preživetje, ki so potencialno nezdržljive s politiko državne pomoči.

Zlasti spodbudno je, da glavne prednostne naloge strategije EU 2020 poudarjajo potrebo po izkoriščanju novih virov rasti, ki bodo hkrati zagotovili socialno in teritorialno kohezijo EU ter izboljšali regulativni okvir za krepitev teritorialne kohezije. Treba je omeniti, da ta daje dodano vrednost razvoju konkurenčnosti na različnih področjih in spodbujanju boljših pogojev za podjetništvo, rast malih in srednjih podjetij ter izkoriščanje njihove konkurenčne prednosti.

Glede natančnejših podatkov za trenutne razmere gre omeniti, da je od 64,3 milijard EUR, namenjenih za trajnostno rast v letu 2010, 49,4 milijard EUR dodeljenih za teritorialno kohezijo (2 % več kakor v letu 2009), 14,9 milijard pa za krepitev konkurenčnosti (7,9 % več kakor v letu 2009) - (glej prilogo V). Eden izmed ciljev v okviru krepitev konkurenčnosti malih in srednjih podjetij je ustvariti 400.000 novih delovnih mest do leta 2013 (glej Prilogo VI).

Hkrati pa je treba strategijo Komisije za pospeševanje naložb in poenostavitev programov kohezijske politike okrepiti s priporočili državam članicam in zakonodajnimi ali nezakonodajnimi ukrepi. Poročevalka soglaša, da je treba posebno pozornost nameniti trem področjem: (a) večji prožnosti za kohezijske programe, b) dajanju prednosti regijam v vseh pogledih, in c) premišljenim naložbam v okviru kohezijskih programov.

Začetna ocena na podlagi nacionalnih strateških poročil za leto 2009 kaže, da so države članice precej različno uporabljale instrumente, sredstva in metode za pospeševanje kohezijske politike, ki jih je predlagala Komisija za boj proti krizi in povečanje dejanskih odhodkov, na primer pri uporabi 100 % financiranja, odzivu na spremembe v strateških smernicah in oseh ter financiranju operativnih programov in odzivu na poenostavitev postopkov za izvajanje. Poročevalka meni, da bi iz tega bilo treba izpeljati koristne in zanesljive sklepe. Prepričana je, da je, čeprav regionalna politika ni politika Skupnosti za gašenje požara, temveč za dolgoročno načrtovanje, zlasti pomembno, da se ta strateški pristop „prožnosti“ nadaljuje in se hkrati še vedno zagotavlja potrebno preverjanje za preprečevanje napak in goljufij. Zdi se na primer, da politika Komisije o podaljšanju obdobja upravičenosti v okviru operativnih programov 2000–2006 in o poenostavitvi upravnih zahtev ter postopkov in finančnega upravljanja programov odločilno prispeva k omogočanju največjega izkoristka

vseh sredstev kohezijske politike.

Hkrati je treba poudariti, da je politika „predhodnega financiranja“ programov v okviru kohezijske politike 2007–2013 učinkovala blagodejno, saj je v okviru finančnih svežnjev, sprejetih z državami članicami, omogočila takojšnjo likvidnost naložb v letu 2009 za 6,25 milijard EUR. Da bi se rešil problem zmanjšanja prispevka nacionalnih sredstev sofinanciranja programov zaradi velikih finančnih težav številnih držav članic, kar vpliva tudi na cilj 2, je treba podpirati tudi politiko Komisije o „100 % nadomestilih“ na zahtevo držav članic, čeprav so se nekatere izmed njih negativno odzvale na to možnost, predvsem zaradi bojazni, da v prihodnje ne bodo mogle izpolniti pogoja 0 % financiranja drugih projektov, da bi dosegle zahtevano izravnano in uravnoteženje računovodskega stanja.

Poročevalka podpira politiko pomoči velikim projektom za regije (financiranje 50 milijonov EUR in več), ki jo je Komisija uvedla leta 2009, in poziva k povečanju financiranja prek programa JASPERS (Skupna pomoč pri podpori projektov v evropskih regijah) za več kot 25 %, z namenom priprave in hitre izvedbe velikih projektov ter pospešitve plačil v državah članicah, zlasti kar zadeva programe iz cilja 2. Treba je podpreti tudi predlagane spremembe pravil o izvajanju, katerih cilj je povečati prožnost strukturnih skladov in jih prilagoditi potrebam v izrednih gospodarskih razmerah.

Poročevalka meni, da je kohezijska politika temeljnega pomena ter da jo je treba nadaljevati in okrepiti na vseh področjih. Prepričana je, da je treba nameniti posebno pozornost področjem iz cilja 2 in ustreznim programom, saj so ti izjemno pomembni pri razvoju konkurenčnih prednosti in priložnosti območij ter na splošno zaradi njihovega prispevka k rasti in zaposlovanju. Meni tudi, da je treba za dosego tega cilja mobilizirati in uskladiti vsa sredstva in instrumente.

Priloga I

Regional Competitiveness and Employment	Lisbon Earmarking	Non earmarked	TOTAL
	Decided OPs	Decided OPs	
FR	8.090.730.610	2.167.334.886	10.258.065.496
DE	7.736.411.732	1.672.869.936	9.409.281.668
ES	6.098.907.229	2.382.419.048	8.481.326.277
UK	6.193.002.023	785.385.815	6.978.387.838
IT	5.065.123.109	1.259.766.998	6.324.890.107
HU	984.291.129	1.027.938.064	2.012.229.193
NL	1.320.593.128	339.409.609	1.660.002.737
SE	1.407.260.632	218.831.256	1.626.091.888
FI	1.375.965.515	220.000.529	1.595.966.044
BE	1.190.483.947	234.690.665	1.425.174.612
AT	934.061.242	93.250.375	1.027.311.617
PT	663.811.932	276.822.334	940.634.265

IE	600.862.370	149.862.372	750.724.742
GR	310.481.234	327.895.468	638.376.702
CY	314.511.444	297.923.548	612.434.992
DK	457.388.655	52.188.584	509.577.239
SK	343.259.311	111.631.178	454.890.489
CZ	329.286.599	88.636.114	417.922.713
LU	43.923.978	6.563.354	50.487.332
19	43.460.355.819	11.713.420.133	55.173.775.952

Source DG Regional Policy European Commission

Priloga II

Regional Competitiveness and Employment	55.173.775.952	
Guideline : Attractive places to invest and work	10.243.530.661	18,6%
Broadband	338.138.119	0.6%
Culture and social	1.665.052.335	3.0%
Energy	1.818.186.998	3.3%
Environment	3.141.455.583	5.7%
Other Transport	1.906.550.931	3.5%
Rail	688.470.992	1.2%

Road	685.675.704	1.2%
Guideline : Improving knowledge and innovation for growth	18.601.025.961	33.7%
Entrepreneurship	2.771.128.582	5.0%
ICT for citizens and business	1.967.684.202	3.6%
Innovation and RTD	11.383.859.843	20.6%
Other investments in enterprise	2.478.353.334	4.5%
Guideline : More and better jobs	22.077.051.433	40%
Capacity Building	462.938.707	0.8%
Human Capital	8.003.626.074	14.5%
Labour Market	7.967.735.368	14.4%
Social Inclusion	5.642.751.284	10.2%
Guideline : Territorial Dimension	2.566.110.730	
Territorial Dimension	2.566.110.730	
Guideline : TA	1.686.057.166	
Technical assistance	1.686.057.166	

Source DG Regional Policy European Commission

Priloga III

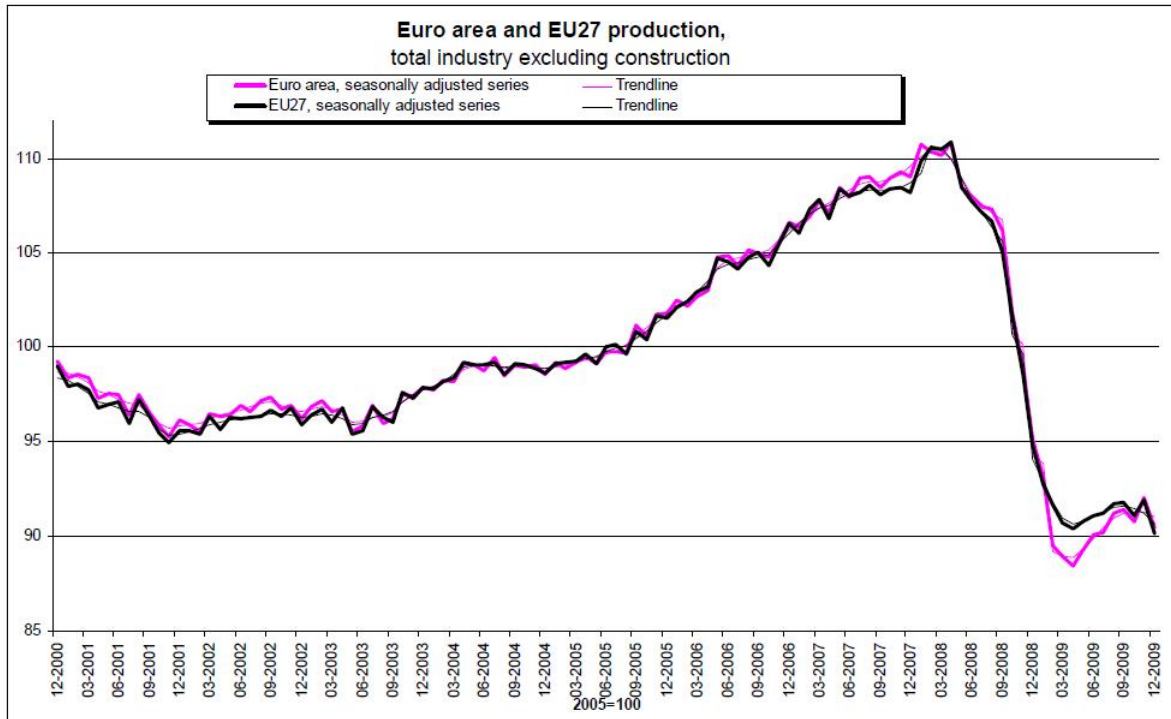
Indicator	Period	Unit	Convergence	Transition	RCE	Remarks
Tertiary education attainment	2007	% of population 25-64	17	25	26	
Tertiary education attainment trend *	2000 - 2007	% point change	4.0	4.9	5.2	
Participation of adults aged 25-64 in education and training	2007	% of population 25-64	5.1	8.1	11.5	<i>excl. FR9</i>
Human capital intensity	2007	index EU27=100	95	92	104	
Human capital intensity trend*	2000 - 2007	index point change	1	6	-1	
Population aged 15-64 born in a non-EU27 country	2007	% of population 15-64	1.9	7.0	8.8	
Population aged 15-64 born in another EU27 Member State	2007	% of population 15-64	0.8	3.3	3.7	<i>excl. FR9 and IE</i>
Population aged 15-64 born in another country	2007	% of population 15-64	2.8	10.3	12.5	
Unemployment rate	2007	% of active population	9.2	8.4	6.1	
Unemployment rate trend	2000 - 2007	% point change	-4.6	-3.0	-0.5	
Arrivals in hotels	2006-07	Arrivals per capita	0.7	1.4	1.4	<i>excl. FR9, IE and SK</i>
Arrivals in hotels trend	2000-01 - 2006-07	% point change	0.16	0.2	0.11	
Core creative class	2006-07	% of population 15-64	5.4	6.9	8.3	
Core creative class trend *	2000-01 - 2006-07	% point change	1.1	0.9	1.0	<i>excl. FR9</i>
Broadband Access**	2008	% of households	32	43	57	
Productivity in industry and services (PPS)	2006	index EU27=100	63	90	113	
Productivity trend in industry and services	2000-2006	Average annual real productivity growth	1.94	1.27	0.94	
Authors of EPO patent applications	2004-2005	Inventors per million inhabitants	30	78	397	
Employment rate	2007	% of population 15-64	59	64	69	
Employment rate trend *	2000 - 2007	% point change	2.9	6.0	3.1	
GDP/head (PPS)	2006	index EU27=100	59	95	122	
GDP/head (PPS) trend	2000 - 2006	index point change	5.4	5.9	-4.4	
New foreign firms per million inhabitants	2005-07	Total new foreign firms per million inhabitants	268	62	225	
Change in new foreign firms per million inhabitants	2001-03 - 2005-07	Total new foreign firms per million inhabitants	118	-34	-18	
R&D expenditure in the business enterprise sector	2006 *	% of GDP	0.36	0.42	1.36	
R&D expenditure in the business enterprise sector trend	2000-2006(est.)	% points of GDP	0.04	0.08	0.01	<i>estimate excl. Région Wallonne, FR9, major parts of UK</i>

* *excl. UKM5 & UKM6*

** *excl. FR9, DE5, DEC, UKD1, UKE1, UKK3, UKM5*

Source DG Regional Policy European Commission

Priloga IV

Information provided by Eurostat

Priloga V:

Where EU money in 2010 could go

COMMITMENT APPROPRIATIONS BY HEADING	Billion €	% of total budget	% change from 2009*
1. Sustainable growth:	64.3	45.4	+3.3
<i>Competitiveness</i>	14.9	10.5	+7.9
<i>Cohesion</i>	49.4	34.9	+2.0
2. Preservation and management of natural resources:	59.5	42.0	+5.4
<i>Direct payments & market related expenditure</i>	43.8	31.0	+6.4
<i>Rural development, environment, fisheries</i>	15.7	11.0	+2.6
3. Citizenship, freedom, security and justice:	1.7	1.2	+10.5
<i>Freedom, Security and Justice</i>	1.0	0.7	+16.2
<i>Citizenship</i>	0.7	0.5	+2.8
4. The EU as a global player	8.1	5.7	+0.5
5. Administrative expenditure (for all EU institutions):	7.9	5.6	+3.8
<i>of which Commission</i>	3.6	2.5	+2.6
Total commitments	€ 141.5	100.0	+3.6
In % of EU-27 GNI	1.20		

* Excluding the EU Solidarity Fund

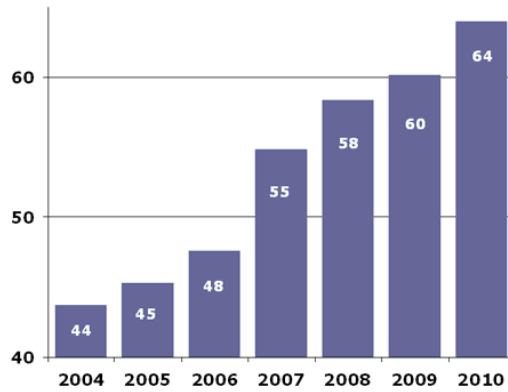
Source DG Budget European Commission`

Priloga VI

Biggest investments to restore growth and jobs

Competitiveness, growth, jobs and cohesion

Budget heading 1 – in €bn

PEOPLE:

9m citizens to benefit from European Social Fund in 2010

BUSINESS:

+400,000 jobs for SMEs by 2013

R&D:

€6.2bn for research in 2010

INFRASTRUCTURE:

25,000 km road built/rebuilt by 2013

2010: Steady rise in funds for jobs and growth

Source DG Budget European Commission

IZID KONČNEGA GLASOVANJA V ODBORU

Datum sprejetja	3.6.2010
Izid končnega glasovanja	+: 42 -: 0 0: 2
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	François Alfonsi, Luís Paulo Alves, Sophie Auconie, Catherine Bearder, Jean-Paul Besset, Victor Boştinaru, John Bufton, Alain Cadec, Salvatore Caronna, Francesco De Angelis, Rosa Estaràs Ferragut, Elie Hoarau, Danuta Maria Hübner, Ian Hudghton, Filiz Hakaeva Hjusmenova (Filiz Hakaeva Hjusmenova), Seán Kelly, Evgeni Kirilov, Constanze Angela Krehl, Petru Constantin Luhan, Ramona Nicole Mănescu, Riikka Manner, Iosif Matula, Erminia Mazzoni, Miroslav Mikolášik, Franz Obermayr, Wojciech Michał Olejniczak, Markus Pieper, Tomasz Piotr Poręba, Monika Smolková, Georgios Stavrakakis, Nuno Teixeira, Michael Theurer, Michailis Tremopoulos (Michail Tremopoulos), Lambert van Nistelrooij, Kerstin Westphal, Hermann Winkler, Joachim Zeller
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Bairbre de Brún, Ivars Godmanis, Karin Kadenbach, Rodi Kraca-Cagaropulu (Rodi Kratsa-Tsagaropoulou), László Surján, Sabine Verheyen
Namestniki (člen 187(2)), navzoči pri končnem glasovanju	Emilio Menéndez del Valle